

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δευτερο τμήμα)
της 19ης Σεπτεμβρίου 2001 *

Στην υπόθεση T-26/00,

Lecureur SA, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία), εκπροσωπούμενη από τους
L. Funck-Brentano και J. Villette, avocats, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τον P. Oliver, με
τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής-εναγομένης,

που έχει ως αντικείμενο αίτημα πληρωμής του ποσού που παρακράτησε η Επιτροπή
κατά τον διακανονισμό του υπολοίπου για την παράδοση εμπορευμάτων στο
πλαίσιο επισιτιστικής βοήθειας,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. W. H. Meij, Πρόεδρο, A. Rotocki και J. Pirsung, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 21ης Μαρτίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 2519/97 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για τις γενικές διατάξεις κινητοποίησης προϊόντων που χορηγούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 1292/96 του Συμβουλίου για την κοινοτική επισιτιστική βοήθεια (ΕΕ L 346, σ. 23, στο εξής: κανονισμός), έχει ως εξής:

«Σε περίπτωση που, για την εκτέλεση συγκεκριμένης κοινοτικής δράσης στο πλαίσιο δράσεων που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) 1292/96, αποφασίζεται η κινητοποίηση προϊόντων, εφαρμόζονται οι διατάξεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό».

2 Το άρθρο 11, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού έχει ως εξής:

«Αμέσως μετά την κατακύρωση της προμήθειας, η Επιτροπή υποδεικνύει στον ανάδοχο την επιχείρηση η οποία επιφορτίζεται με τους ελέγχους που αναφέρονται στο άρθρο 16, με την έκδοση του πιστοποιητικού καταλληλότητας, ενδεχομένως του πιστοποιητικού παράδοσης και, γενικά, διεξάγει τον συντονισμό όλων των ενεργειών που σχετίζονται με την προμήθεια. (Η επιχείρηση αυτή καλείται στο εξής “επόπτης”).»

3 Κατά το άρθρο 15 του κανονισμού:

«1. Οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 11 εφαρμόζονται σε περίπτωση προμήθειας στον τόπο προορισμού είτε διά θαλασσίας και χερσαίας οδού είτε μόνο διά χερσαίας οδού.

2. [...]

Ο ανάδοχος αναλαμβάνει όλα τα έξοδα μέχρι την απόθεση των προϊόντων στην είσοδο της αποθήκης στον τόπο προορισμού [...].

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 9, η προμήθεια πραγματοποιείται εφόσον το σύνολο των προϊόντων έχει όντως παραδοθεί στην αποθήκη στον τόπο προορισμού· ο ανάδοχος δεν βαρύνεται με την εκφόρτωση [των προϊόντων από τα μέσα] μεταφοράς.

6. Ο ανάδοχος αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους που είναι δυνατόν να διατρέξει το εμπόρευμα, ιδίως της απώλειας ή της φθοράς, μέχρις ότου εκτελεστεί το στάδιο της προμήθειας που ορίζεται στην παράγραφο 2 και διαπιστωθεί από τον επόπτη στο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας [...]»

4 Το άρθρο 16 του κανονισμού έχει ως εξής:

«1. Για κάθε προμήθεια ο επόπτης πραγματοποιεί έλεγχο ποιότητας, ποσότητας, συσκευασίας και σήμανσης των προς παράδοση προϊόντων.

Ο οριστικός έλεγχος πραγματοποιείται στο καθορισθέν στάδιο παράδοσης [...].

3. Μετά το πέρας του τελικού ελέγχου, ο επόπτης χορηγεί στον ανάδοχο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, το οποίο διευκρινίζει ειδικά την ημερομηνία πραγματοποίησης της προμήθειας καθώς και το καθαρό βάρος της χορηγούμενης ποσότητας, διατυπώνοντας, αν κρίνει σκόπιμο, επιφυλάξεις.

4. Μόλις ο επόπτης επισημάνει μη καταλληλότητα, πρέπει να το ανακοινώσει το συντομότερο δυνατόν στον ανάδοχο και στην Επιτροπή εγγράφως. Αυτή η ανακοίνωση αποκαλείται “κοινοποίηση επιφυλάξεων”. Ο ανάδοχος μπορεί να αμφισβητήσει τα αποτελέσματα στον επόπτη και την Επιτροπή εντός δύο εργάσιμων ημερών από την αποστολή της προαναφερόμενης κοινοποίησης [...]»

5 Το άρθρο 17 του κανονισμού προβλέπει ότι:

«2. Το πιστοποιητικό ανάληψης ή το πιστοποιητικό παράδοσης προσδιορίζουν το καθαρό βάρος της ποσότητας που παραδόθηκε πράγματι.

3. Το πιστοποιητικό ανάληψης που περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα III χορηγείται από τον δικαιούχο στον ανάδοχο. Αυτό το πιστοποιητικό εκδίδεται αμέσως μετά τη διάθεση των εμπορευμάτων στο στάδιο που έχει οριστεί για την προμήθεια ενώ, μετά την παράδοσή του, ο ανάδοχος χορηγεί στον δικαιούχο το πρωτότυπο του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας [...]»

6 Κατά το άρθρο 18 του κανονισμού:

«[...] 2. Η πληρωμή πραγματοποιείται για την καθαρή ποσότητα που αναγράφεται στο πιστοποιητικό ανάληψης ή στο πιστοποιητικό παράδοσης. Εντούτοις, σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στο πιστοποιητικό ανάληψης και το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, υπερισχύει το τελευταίο αυτό έγγραφο και χρησιμεύει ως βάση για την πληρωμή. [...]

4. Σε περίπτωση προμήθειας με παράδοση στον λιμένα εκφόρτωσης ή στον τόπο προορισμού, μπορεί να καταβληθεί προκαταβολή μετά από αίτηση του αναδόχου εντός του ορίου του 90 % του ποσού της προσφοράς [...].

7. Η πληρωμή πραγματοποιείται εντός εξήντα ημερών από την ημέρα που η Επιτροπή παρέλαβε την πλήρη αίτηση που υποβλήθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5.

Σε περίπτωση που η πληρωμή πραγματοποιείται μετά την εν λόγω προθεσμία, χωρίς αυτό να δικαιολογείται από συμπληρωματικές πραγματογνωμοσύνες ή έρευνες, καταβάλλονται τόκοι υπερημερίας με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα, όπως αυτό δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, τεύχος C. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται είναι αυτό του μήνα της ημέρας που έπεται της εκπνοής της προθεσμίας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο. Σε περίπτωση καθυστέρησης πολλών μηνών εφαρμόζεται ένας μέσος σταθμισμένος όρος σύμφωνα με τον αριθμό των ημερών εφαρμογής του κάθε επιτοκίου.»

7 Το άρθρο 22, παράγραφος 4, του κανονισμού προβλέπει τα εξής: «Εκτός από περίπτωση ανωτέρας βίας, η εγγύηση παράδοσης υπόκειται σε τμηματικές κατασχέσεις εφαρμοζόμενες σωρευτικά, στις ακόλουθες περιπτώσεις, με την επιφύλαξη της εφαρμογής της παραγράφου 8:

α) 10 % της αξίας των ποσοτήτων που δεν παραδόθηκαν, με την επιφύλαξη των ανοχών που αναφέρονται στο άρθρο 17, παράγραφος 1· [...]

γ) 0,2 % της αξίας των ποσοτήτων που παραδόθηκαν εκτός προθεσμίας, για κάθε ημέρα καθυστέρησης, ή, ενδεχομένως, και εφόσον αυτό προβλέπεται από την προκήρυξη του διαγωνισμού, 0,1 % ανά ημέρα πρόωρης παράδοσης. Οι καταπτώσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α' και γ' δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που οι διαπιστούμενες αθετήσεις δεν καταλογίζονται στον ανάδοχο».

8 Το άρθρο 24 του κανονισμού έχει ως εξής:

«Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε διαφορά που απορρέει από την εκτέλεση, τη μη εκτέλεση ή την ερμηνεία των όρων εκτέλεσης των προμηθειών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό».

- 9 Το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) 990/98 της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 1998, περί χορηγήσεως σιτηρών ως επισιτιστική[ς] βοήθεια[ς] (ΕΕ L 140, σ. 7), ορίζει τα εξής:

«Πραγματοποιείται, με βάση την κοινοτική επισιτιστική βοήθεια, συγκέντρωση σιτηρών στην Κοινότητα, προκειμένου να τα προμηθευτούν οι δικαιούχοι που αναφέρονται στο παράρτημα, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) 2519/97 και με τους όρους που αναφέρονται στο παράρτημα [...]».

Ιστορικό της διαφοράς

- 10 Με τηλεομοιοτυπία της 26ης Μαΐου 1998, με την οποία απάντησε στην πρόσκληση για υποβολή προσφορών στο πλαίσιο του κανονισμού 990/98, η εταιρία Lecuireur υπέβαλε στην Επιτροπή προσφορά για την παράδοση 15 000 τόνων αραβοσίτου στον Νίγηρα, με τιμή παραδόσεως στον τόπο προορισμού 206,87 ECU ανά τόνο.
- 11 Με τηλεομοιοτυπία της 28ης Μαΐου 1998 η Επιτροπή δέχθηκε την προσφορά αυτή και επισήμανε ότι η εταιρία Socotec International Inspection ορίστηκε ως «επόπτης», σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού.
- 12 Σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 5, του κανονισμού, ο επόπτης χορήγησε στην προσφεύγουσα-ενάγουσα (στο εξής: προσφεύγουσα), στις 26 Ιουνίου 1998, προσωρινό πιστοποιητικό καταλληλότητας.

- 13 Στις 2 Ιουλίου 1998 το εμπόρευμα εκφορτώθηκε χύδην στον λιμένα διαμετακομίσεως του Κοτονού (Μπενίν), συσκευάστηκε σε σάκους στην αποβάθρα μεταξύ 2ας και 17ης Ιουλίου 1998 για συνολική ποσότητα 14 976 τόνων και, ακολούθως, προωθήθηκε στον Νίγηρα, προκειμένου να παραδοθεί στους τέσσερις προβλεπόμενους τόπους προορισμού.
- 14 Στις 30 Ιουνίου 1998 η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή αίτηση για να της καταβληθεί προκαταβολή, δυνάμει του άρθρου 18, παράγραφος 4, του κανονισμού, ίση προς το 90 % της αξίας του εμπορεύματος, ήτοι συνολικού ποσού 2 792 745 ECU. Η Επιτροπή δέχθηκε την αίτηση αυτή.
- 15 Οι διανομές στις αποθήκες παραλαβής του Γραφείου του Νίγηρα για τα προϊόντα διατροφής (στο εξής: Γραφείο του Νίγηρα) ολοκληρώθηκαν στις ακόλουθες ημερομηνίες: στις 21 Ιουλίου στο Maradi, στις 26 Ιουλίου στην Tahoua, στις 6 Αυγούστου στο Zinder και στις 7 Σεπτεμβρίου 1998 στο Νιαμέι.
- 16 Με τηλετύπημα της 21ης Αυγούστου 1998 η προσφεύγουσα πληροφόρησε την Επιτροπή ότι μέρος του παραδοθέντος εμπορεύματος είχε προσβληθεί από έντομα. Το εν λόγω τηλετύπημα διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«[...] λαμβάνουμε τα μέτρα που απαιτούνται για την εκτέλεση των όρων που έθεσε το Γραφείο του Νίγηρα στην από 17.8.98 επιστολή του, στην οποία περιέχονται σημειώσεις και διορθώσεις από τη Socotec. Μοναδικός σκοπός της αποφάσεως αυτής είναι η διασφάλιση του εμπορεύματος και η σχετική ανάληψη από τον επόπτη. Οι ευθύνες θα καθοριστούν μεταγενέστερα από τους ασφαλιστές, λαμβανομένου υπόψη ότι η θέση μας προσδιορίστηκε σαφώς επί των προεκτεθέντων.»

17 Σε απάντηση στο τηλετύπημα αυτό της προσφεύγουσας, ο επόπτης γνωστοποίησε, κατ' ουσίαν, με τηλεομοιοτυπία της 27ης Αυγούστου 1998, ότι απέρριπτε το συμπέρασμα της προσφεύγουσας ότι η προσβολή από τα έντομα μπορεί να προκλήθηκε από την κατάσταση των αποθηκών.

18 Στις 24 Σεπτεμβρίου 1998 η εταιρία Agri Control International, στην οποία η προσφεύγουσα ανέθεσε, μεταξύ άλλων, τον έλεγχο της προωθήσεως του εμπορεύματος διαπίστωσε, με έγγραφο που συντάχθηκε μετά την προμήθεια, τα εξής:

«[...] Συνολικό βάρος διαπιστωθέν κατά την παράδοση στις αποθήκες παραλαβής, εμπόρευμα σε καλή κατάσταση: 14 806,600 τόνοι. Συνολικό βάρος διαπιστωθέν κατόπιν ανασυσκευασίας των προσβληθεισών ποσοτήτων: 14 931,739 τόνοι».

19 Στις 27 Οκτωβρίου 1998 ο επόπτης διαβίβασε στην προσφεύγουσα κοινοποίηση επιφυλάξεων, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 4, του κανονισμού. Το εν λόγω έγγραφο αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Την 21η Οκτωβρίου 1998 σας κοινοποιήσαμε τα τελικά αποτελέσματα της αναλύσεως βάσει δειγμάτων που ελήφθησαν στον τόπο προορισμού, όπου ήταν παρόντες και εκπρόσωποί σας. Από αυτά αποδεικνύεται η μη συμβατότητα του προϊόντος με τις ισχύουσες για τη σύμβαση αυτή συμβατικές προδιαγραφές, ιδίως όσον αφορά την περιεκτικότητά του σε διάφορες ξένες ουσίες (1,43 % έναντι 0,5 % κατ' ανώτατο όριο) [...]. Ο δικαιούχος, ήτοι το Γραφείο του Νίγηρα, δέχεται να αναλάβει οριστικά τον εν λόγω αραβόσιτο μόνο υπό τη ρητή προϋπόθεση του καθαρισμού του με λίχνισμα, πράξη που οδηγεί στην εξάλειψη του μεγαλύτερου μέρους των διαφόρων ξένων ουσιών [...]».

- 20 Στις 27 Νοεμβρίου 1998 καταρτίστηκε πρωτόκολλο συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και του Γραφείου του Νίγηρα (στο εξής: πρωτόκολλο συμφωνίας). Το έγγραφο αυτό αναφέρει μεταξύ άλλων:

«[...]

- 4) Ένα μήνα μετά τη λήψη των δειγμάτων πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στον ανάδοχο Lecureur και στην έδρα του επόπτη Socotec. Η επίσκεψη αυτή οδήγησε σε συμφωνία επί των διαδικασιών αναλήψεως, στο πλαίσιο των οποίων συμφωνήθηκαν μέτρα διαφυλάξεως και προλήψεως.

- 5) Στο πλαίσιο των μέτρων αυτών επιβαλλόταν η άμεση έξοδος των προϊόντων, λόγω της ανόδου της θερμοκρασίας του αραβοσίτου και του κινδύνου αναφλέξεως. Η έξοδος αυτή πραγματοποιήθηκε με έξοδα του αναδόχου.

- 6) Κατά την έξοδο αυτή, πραγματοποιήθηκε διαλογή των σάκων που είχαν υποστεί φθορά. Η τελική καταμέτρηση τελεί υπό κατάρτιση και θα υποβληθεί προς έγκριση στον εκπρόσωπο των ασφαλιστών του αναδόχου, αν υπάρξει ανάγκη.

[...]

B) Απόφαση

- 1) Το Γραφείο του Νίγηρα αναλαμβάνει το εμπόρευμα σε καλή κατάσταση που παραλήφθηκε, ήτοι:

[...]	Νιαμέι	158 204 σάκοι με εμπόρευμα σε καλή κατάσταση και καθαρό βάρος	7 910 200 kg
	Σύνολο	296 045 σάκοι με εμπόρευμα σε καλή κατάσταση και καθαρό βάρος	14 802 250 kg

υπό την επιφύλαξη της τελικής καταμετρήσεως που μνημονεύεται στο σημείο Α 6 [...].».

- 21 Στις 7 Δεκεμβρίου 1998 ο επόπτης χορήγησε έγγραφο με τίτλο «τελικό πιστοποιητικό μερικής καταλληλότητας». Το έγγραφο αυτό αναφέρει κατ' ουσίαν:

«[...] Το εμπόρευμα [...] έγινε εν μέρει δεκτό, υπό την επιφύλαξη διαλογής των μερών που υπέστησαν φθορά (υγρανθήκαν) και των μερών που παρουσιάζουν σημαντικό

ποσοστό διαφόρων ξένων ουσιών [...]. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η παράδοση είναι μερικώς σύμφωνη με τους κανονισμούς ΕΟΚ κατά την παράδοση στον τελικό τόπο προορισμού [...]».

- 22 Στις 20 Φεβρουαρίου 1999 το Γραφείο του Νίγηρα χορήγησε το πιστοποιητικό ανάληψης που προβλέπει το άρθρο 17, παράγραφος 3, του κανονισμού. Με το πιστοποιητικό αυτό το Γραφείο του Νίγηρα βεβαιώνει ότι έλαβε συνολική ποσότητα 14 182 687 kg αραβοσίτου.
- 23 Στις 25 Φεβρουαρίου 1999 ο επόπτης χορήγησε το πιστοποιητικό παράδοσης που προβλέπει το άρθρο 17, παράγραφοι 2 και 4, του κανονισμού και το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας που προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 3, του κανονισμού.

Το πιστοποιητικό παράδοσης έχει ως εξής:

«[...]

Τόπος και ημερομηνία ανάληψης:

Νιαμέι/Maradi/Tahoua/Zinder
στις 20 Φεβρουαρίου 1999

Ημερομηνία παράδοσης:

από 14 Ιουλίου 1998 έως
7 Σεπτεμβρίου 1998

B/ Άρνηση ανάληψης

[...] αρνήθηκε την ανάληψη των εμπορευμάτων που απαριθμούνται κατωτέρω:

Προϊόν:	Αραβόσιτος	
Ωφέλιμο φορτίο, καθαρό βάρος που δεν έγινε δεκτό:	149 250 kg	Πριν από διαλογή και λίχνισμα
	154 250 kg	Κατόπιν διαλογής και λιχνίσματος

C/ Συμπληρωματικές παρατηρήσεις ή επιφυλάξεις:

Εκτιμάται κλοπή 300 mt στις αποθήκες του Γραφείου του Νίγηρα στο Νιαμέι κατά τις πράξεις διαλογής και λιχνίσματος».

24 Το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας αναφέρει:

«[...] Οι διαπιστώσεις μας κατά την παράδοση στους τελικούς προορισμούς:

Παραδοθείσες ποσότητες

Το εμπόρευμα έγινε εν μέρει δεκτό, υπό την επιφύλαξη διαλογής των μερών που υπέστησαν φθορά (υγρανθηκαν) και των μερών που παρουσιάζουν σημαντικό

ποσοστό διαφόρων ξένων ουσιών. Η διαλογή αυτή πραγματοποιήθηκε μέχρι σήμερα μόνο μερικώς, για την υπόλοιπη δε ποσότητα προς διαλογή υπολογίστηκαν οι μελλοντικές απώλειες [...].

Σύνολο εμπορεύματος παραδοθέντος στο Νιαμέ: 147 864 σάκοι — 7 393 200 kg καθαρού βάρους [...]

Τελική παραδοθείσα ποσότητα: 284 648 σάκοι / 14 232 400 kg καθαρού βάρους [...]

Ωστόσο, η μέση ποιότητα της παρτίδας όσον αφορά τις προσμείξεις σπόρων και τις διάφορες ξένες ουσίες εξακολουθεί να μην είναι σύμφωνη με τη συγγραφή υποχρεώσεων. Τα αποτελέσματα αυτά παραμένουν πάντως εντός των γενικώς αποδεκτών ορίων [...].

Παρατήρηση

Διαπράχθηκαν κλοπές στις αποθήκες του Γραφείου του Νίγηρα στο Νιαμέ κατά τις πράξεις διαλογής και λιχνίσματος των εμπορευμάτων. Η κλαπείσα ποσότητα δεν μπόρεσε να προσδιοριστεί, υπολογίζεται όμως σε 300 περίπου τόνους.

Συμπέρασμα

Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η ανωτέρω παράδοση είναι σύμφωνη με τους κανονισμούς ΕΟΚ κατά την παράδοση στους τελικούς τόπους προορισμού, με εξαίρεση τα ακόλουθα σημεία:

— Καθυστέρηση παράδοσης στο Νιαμέι

— Ποσοστό προσμείξεων σπόρων + ποσοστό διαφόρων ξένων ουσιών που υπερβαίνουν τις προδιαγραφές.»

- 25 Στις 25 Φεβρουαρίου 1999 ο επόπτης απηύθυνε επίσης στην Επιτροπή τηλεομοιοτυπία, στην οποία γίνεται λόγος για τους όρους του πρωτοκόλλου συμφωνίας ως εξής:

«[...] πρέπει να σημειωθεί ότι οι ποσότητες εμπορευμάτων σε καλή κατάσταση που είχαν αναληφθεί στις 22 Νοεμβρίου 1998 παρουσιάζονται μειωμένες [...]. Εντούτοις, λαμβανομένου υπόψη ότι το πρωτόκολλο συμφωνίας που καταρτίστηκε στις 22 Νοεμβρίου 1998 έκανε λόγο για μερική ανάληψη της παρτίδας, θεωρούμε ότι οι ποσότητες εμπορευμάτων σε καλή κατάσταση που πιστοποιήθηκαν και έγιναν δεκτές από το Γραφείο του Νίγηρα κατά την ημερομηνία αυτή δεν πρέπει να αμφισβητηθούν [...]».

- 26 Με έγγραφο της 3ης Μαρτίου 1999 η προσφεύγουσα ζήτησε από την Επιτροπή να της καταβάλει το υπόλοιπο ποσό, ύψους 310 305 ECU, το οποίο αντιστοιχεί στο 10 % της τιμής που είχε συμφωνηθεί για την προμήθεια 15 000 τόνων αραβοσίτου.

- 27 Με τηλεομοιοτυπία της 25ης Αυγούστου 1999 η Επιτροπή διαβίβασε στην προ-σφεύγουσα οικονομικό δελτίο που περιείχε, κατ' ουσίαν, τα ακόλουθα στοιχεία:

«[...] Παραδοθείσα ποσότητα: 14 232,400 τόνοι [...]

B) Στοιχεία του παθητικού	ECU
1) Μη παραδοθείσα ποσότητα: 767,600 τόνοι % μη παραδόσεως 5,12 %	158 793,41
2) Χορηγηθείσα προκαταβολή (Άρθρο 18.5 Καν. 2200/87)	2 792 745,00
3) Προβλεπόμενες μειώσεις λόγω κακής ποιότητας του προϊόντος (Άρθρο 18.2 Καν. 2200/87)	23 625,780
4) Προβλεπόμενες ποινές (Άρθρο 22.4, α', Καν. 2519/97, πρώτη περίπτωση)	12 776,29
5) Προβλεπόμενες ποινές (Άρθρο 22.3 Καν. 220/87, τρίτη περίπτωση)	1 677,20
Σύνολο παθητικού:	2 989 617,68
Πληρωτέο υπόλοιπο:	113 432,32
Καταλογισμός για το προϊόν για τη μεταφορά	70 185,80 43 246,52».

28 Στις 26 Οκτωβρίου 1999 ο δικηγόρος της προσφεύγουσας απηύθυνε στην Επιτροπή την ακόλουθη επιστολή:

«[...]

7/ [...] φαίνεται ότι ο δικαιούχος δεν έλαβε τα μέτρα για τη διανομή ή την πώληση των προϊόντων, γεγονός που προφανέστατα συνιστά πρόβλημα που δεν σχετίζεται με την προμήθεια και την επιρροή της εταιρίας Lecureur.

8/ Η εταιρία Lecureur δέχθηκε κατόπιν αυτού να μετάσχει και να συμβάλει οικονομικά στην εφαρμογή μέτρων για να διασφαλιστεί η συντήρηση, η διαλογή και, ενδεχομένως, η ανασυσκευασία των αποθηκευμένων στο Νιαμέ εμπορευμάτων [...].

11/ Στην πραγματικότητα, το πιστοποιητικό που καταρτίστηκε στις 25 Φεβρουαρίου 1999, με ημερομηνία της ίδιας ημέρας, βασίζεται στις ποσότητες σάκων με εμπορεύματα σε καλή κατάσταση που αναγνωρίστηκαν και αναλήφθηκαν με το πρωτόκολλο της 27ης Νοεμβρίου 1998, όσον αφορά: [...]

12/ Στο Νιαμέ όμως δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο και αυτή είναι η ουσία της διαφοράς

27 Νοεμβρίου 1998

25 Φεβρουαρίου 1999

Νιαμέ

158 204

148 543

Ήτοι, στις αποθήκες του Γραφείου Νίγηρα, εξαφανίστηκαν, μετά την παράδοση στον τόπο προορισμού, 9 661 σάκοι καθαρού βάρους 483 050 κιλών. Βεβαίως, το πιστοποιητικό αναφέρει, όσον αφορά τις κλοπές που διαπράχθηκαν στις αποθήκες του Γραφείου Νίγηρα στο Νιαμέι κατά τις πράξεις διαλογής και λιχνίσματος των εμπορευμάτων, ότι “η κλαπείσα ποσότητα δεν μπόρεσε να προσδιοριστεί, υπολογίζεται όμως σε 300 περίπου τόνους”. Στην πραγματικότητα, και αντίθετα απ’ ό,τι έχει γραφεί, οι κλοπές αυτές μπορούν να προσδιοριστούν επακριβώς, αν γίνει αντιπαράβολή με τον αριθμό των σάκων που παρουσιάστηκαν στην έξοδο, δηλαδή εκλάπησαν 9 661 σάκοι, όπως μόλις υπολογίστηκε.

13/ Το σύνολο που αναγράφεται στο πιστοποιητικό είναι 14 232 400 κιλά καθαρού βάρους, σε καλή κατάσταση.

14/ Κατά την καταβολή του υπολοίπου της προμήθειας, η Επιτροπή πλήρωσε υπόλοιπο 113 432,52 ECU, ενώ το ποσό που ζητήθηκε ήταν 310 305 ECU. Με τηλεομοιοτυπία της 25ης Αυγούστου 1999 η Επιτροπή έδωσε τον αναλυτικό λογαριασμό της.

A/ δύο ποσά αφαιρέθηκαν από το υπόλοιπο ως

μειώσεις λόγω ποιότητας, ήτοι	23 625,780
κυρώσεις λόγω καθυστερήσεως, ήτοι	1 677,200
σύνολο ECU	<u>25 302,980</u>

Η εταιρία Lecureur δέχεται τις μειώσεις αυτές.

B/ η σημαντικότερη μείωση, 158 793,41 ECU, αντιστοιχεί σε “μη παραδοθείσα ποσότητα” 767 600 κιλών και μια άλλη μείωση αντιστοιχεί στην ποινή για μη παράδοση (5,12 %) που προβλέπει το άρθρο 22, παράγραφος 4, στοιχείο γ', του κανονισμού 2519/97, ήτοι 12 776,29 ECU.

15/ Η εταιρία Lecureur δεν δέχεται τις δύο τελευταίες αυτές μειώσεις και ισχυρίζεται:

- 1/ Οι ποσότητες που εκλάπησαν στο Νιαμί είναι επακριβώς γνωστές, η εταιρία Lecureur δεν έχει καμία ευθύνη συναφώς και δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη βάσει της συμβάσεως.

Πρόκειται για 9 661 σάκους καθαρού βάρους 483 050 kg. Επομένως, η ποσότητα που δεν παρέδωσε η Lecureur είναι: 767 600 - 483 050 = 284 550

Ήτοι μείωση 284,550 τόνων x 206,87 = 58 864,85 ECU

- 2/ Επειδή η μη παραδοθείσα ποσότητα ανερχόταν σε 284,550 τόνους, η προβλεπόμενη στο άρθρο 22, παράγραφος 4, στοιχείο γ', ποινή πρέπει να ισούται με:

$$\begin{array}{r} 284,550 \\ - 150,000 \text{ (άρθρο 17)} \\ \hline \frac{(134,550 \times 206,87 \times 10\%}{100} = 2\,783,44 \text{ ECU.} \end{array}$$

16/ Συνεπώς, η Lecureur δεν μπορεί να δεχθεί, για τις μη παραδοθείσες ποσότητες, μείωση ανώτερη από: $58\ 864,85 + 2\ 783,44 = 61\ 648,29$ ECU.

Η Επιτροπή όμως προέβη σε μείωση: $158\ 793,41 + 12\ 776,29 = 171\ 569,70$ ECU.

17/ Ως εκ τούτου, η εταιρία Lecureur ζητεί από την Επιτροπή να συμπληρώσει την πληρωμή της προμήθειας με την καταβολή ποσού 109 921,41 ECU [...].».

29 Στις 13 Δεκεμβρίου 1999 η Επιτροπή απάντησε στην επιστολή αυτή ως εξής:

- «1. Η εταιρία Lecureur δέχεται τις μειώσεις της πληρωμής ως μειώσεις λόγω ποιότητας και ποινές λόγω καθυστερήσεως [...].

2. Η εταιρία Lecureur δεν δέχεται τις μειώσεις σχετικά με τις μη παραδοθείσες ποσότητες ούτε το ποσό της ποινής που επιβλήθηκε δυνάμει του άρθρου 22, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού 2519/97 [...].

Έτσι, η μείωση στην οποία προέβη η Επιτροπή αφορά 767,6 τόνους, ήτοι τη διαφορά μεταξύ των 15 000 τόνων καθαρού βάρους που ο ανάδοχος ήταν εκ της συμβάσεως υποχρεωμένος να παραδώσει στον τελικό τόπο προορισμού [...] και των 14 232,4 τόνων καθαρού βάρους που καταγράφηκαν στο πιστοποιητικό παράδοσης και στο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας [...].

Όσον αφορά τα αποτελέσματα του πιστοποιητικού παράδοσης και/ή του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας, ο ανάδοχος είχε το δικαίωμα να τα αμφισβητήσει, όπως προβλέπει το άρθρο 16, παράγραφος 4, του κανονισμού 2519/97. Από τους φακέλους μας όμως ουδόλως προκύπτει ότι ο ανάδοχος αμφισβήτησε τα αποτελέσματα αυτά. Αντιθέτως, υπέβαλε αντίγραφα των εν λόγω πιστοποιητικών μαζί με την από 3 Μαρτίου 1999 αίτησή του για την καταβολή του υπολοίπου, χωρίς μάλιστα να εκφράσει καμία επιφύλαξη για τα αποτελέσματα που αναφέρονται σ' αυτά.

Όσον αφορά τις απώλειες και τις φθορές των εμπορευμάτων που προκλήθηκαν πριν από την παράδοσή τους σύμφωνα με τη συγγραφή υποχρεώσεων και κατά το προβλεπόμενο στη σύμβαση στάδιο της προμήθειας που διαπιστώνει ο επόπτης στο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, οι εν λόγω απώλειες και φθορές βαρύνουν εξ ολοκλήρου τον ανάδοχο (άρθρο 15, παράγραφος 6, του κανονισμού 2519/97). Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί η Επιτροπή να δεχθεί να αναλάβει ολικώς ή μερικώς τις χρηματικές συνέπειες τέτοιων απωλειών, ακόμη και αν θα μπορούσαν να αποφευχθούν με ορισμένα μέτρα διασφάλισης εκ μέρους του αναδόχου και/ή του δικαιούχου [...].»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

30 Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Φεβρουαρίου 2000, άσκησε την παρούσα προσφυγή.

31 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο της λήψεως

μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα, μεταξύ άλλων αντίγραφο του εγγράφου που περιέχει τις λεπτομερείς διατάξεις για την παράδοση εμπορευμάτων, όπως έχουν συμφωνηθεί μεταξύ Επιτροπής και Νίγηρα. Οι διάδικοι συμμορφώθηκαν προς τα αιτήματα αυτά.

32 Οι διάδικοι αγόρευαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη δημόσια συνεδρίαση της 21ης Μαρτίου 2001.

33 Η προσφεύγουσα ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 1999·

- να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει ποσό 109 921 ευρώ για την εκτέλεση της συμβάσεως προμήθειας·

- να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει τόκους υπερημερίας βάσει του άρθρου 18, παράγραφος 7, του κανονισμού·

- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

34 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη
- να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ορολογία που χρησιμοποιείται στην προσφυγή σχετικά με την αίτηση ακυρώσεως της απόφασης της 13ης Δεκεμβρίου 1999 δεν είναι η κατάλληλη, στον βαθμό που η διαφορά έχει συμβατικό χαρακτήρα, όπως στις υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν η απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Φεβρουαρίου 1993, C-142/91, Sebago κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-553), και η διάταξη του Πρωτοδικείου της 3ης Οκτωβρίου 1997, T-186/96, Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής (Συλλογή 1997, σ. II-1633).

36 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται, με την προσφυγή της, ότι το έγγραφο της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 1999 συνιστά απόφαση κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ακυρώσεως και ότι η εν λόγω βλαπτική γι' αυτήν απόφαση την αφορά

άμεσα και ατομικά. Στο υπόμνημα απαντήσεως, αντιθέτως, αναφερόμενη στη νομολογία του Δικαστηρίου, θεωρεί ότι η ακαταλληλότητα της ορολογίας την οποία προβάλλει η Επιτροπή δεν επηρεάζει το παραδεκτό της προσφυγής της. Τονίζει, τέλος, ότι προσέφυγε στο Πρωτοδικείο σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 37 Ασφαλώς, η προσφεύγουσα ασκεί την παρούσα προσφυγή στηριζόμενη στο άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 230 ΕΚ). Εντούτοις, όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο με την προπαρατεθείσα απόφασή του Cebag κατά Επιτροπής, σκέψη 11, η επισιτιστική βοήθεια χορηγείται βάσει συμβατικής αναλήψεως υποχρεώσεων. Εν προκειμένω, η σύμβαση συνήφθη με την ανταλλαγή εγγράφων μεταξύ των διαδίκων, στις 26 και 28 Μαΐου 1998. Επομένως, η διαφορά έχει συμβατικό χαρακτήρα.
- 38 Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, το Πρωτοδικείο, όταν ασκείται ενώπιόν του προσφυγή ακυρώσεως ή αγωγή αποζημιώσεως, ενώ η διαφορά είναι, στην πραγματικότητα, συμβατικής φύσεως, προβαίνει σε νέο χαρακτηρισμό του ασκηθέντος μέσου παροχής ένδικης προστασίας κηρύσσοντας, ενδεχομένως, εαυτό αναρμόδιο, εφόσον δεν υφίσταται ρήτρα διαιτησίας (βλ., μεταξύ άλλων, διατάξεις του Πρωτοδικείου, προπαρατεθείσα Mutual Aid Administration Services κατά Επιτροπής, σκέψεις 41 έως 44, και της 18ης Ιουλίου 1997, T-180/95, Nutria κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-1317, σκέψη 39).
- 39 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφυγή εμπίπτει στις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 181 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 238 ΕΚ) και του άρθρου 24 του κανονισμού. Συγκεκριμένα, μετά τη σύναψη της εν λόγω συμβάσεως προμήθειας, βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 990/98, η ρήτρα του άρθρου 24 του κανονισμού αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της εν λόγω συμβάσεως προμήθειας και, ως εκ

τούτου, πρέπει να θεωρείται ως ρήτρα διαιτησίας υπό την έννοια του προπαρατεθέντος άρθρου της Συνθήκης (προπαρατεθείσα απόφαση Cebag κατά Επιτροπής, σκέψη 14). Συνεπώς, η προσφυγή-αγωγή πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτή.

Επί της ουσίας

- 40 Η προσφεύγουσα προβάλλει, κατ' ουσίαν, δύο λόγους ακυρώσεως και επιχειρεί να αποδείξει ότι η Επιτροπή δεν τήρησε, εν προκειμένω, τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Ο πρώτος αφορά σφάλμα της Επιτροπής σχετικά με τη μετάθεση του κινδύνου για το εμπόρευμα, αντικείμενο της συμβάσεως. Ο δεύτερος αφορά σφάλμα εκτιμήσεως της Επιτροπής σχετικά με τη νομική αξία του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας, στον βαθμό που το θεσμικό όργανο θεωρεί ότι η προσφεύγουσα όφειλε να αμφισβητήσει τα αναφερόμενα στο έγγραφο αυτό εντός των προθεσμιών που τάσσει το άρθρο 16, παράγραφος 4, του κανονισμού.
- 41 Στην υπό κρίση υπόθεση, το Πρωτοδικείο κρίνει σκόπιμο να εκθέσει, κατ' αρχάς, το σύνολο των επιχειρημάτων των διαδίκων σχετικά με τους δύο αυτούς λόγους ακυρώσεως, προτού αποφανθεί συνολικά επ' αυτών.

Επιχειρήματα των διαδίκων

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά σφάλμα σχετικά με τη μετάθεση του κινδύνου για το εμπόρευμα, αντικείμενο της συμβάσεως

- 42 Η προσφεύγουσα, στηριζόμενη στο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας της 25ης Φεβρουαρίου 1999, καθώς και στο πρωτόκολλο συμφωνίας, αμφισβητεί την πράγματι παραδοθείσα ποσότητα προϊόντων που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή για την πληρωμή του υπολοίπου. Εκτιμά ότι τα στοιχεία που περιέχονται στα δύο αυτά έγγραφα, εξεταζόμενα σε συνδυασμό, βεβαιώνουν ότι η παραδοθείσα ποσότητα αραβοσίτου ανέρχεται σε 14 802 250 kg και όχι σε 14 232 400 kg, όπως ισχυρίζεται η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, οι μοναδικές ποσότητες που μπορούν να αφαιρεθούν από το σύνολο των 14 802 250 kg είναι αυτές που αντιστοιχούν στις φθορές του εμπορεύματος οι οποίες επήλθαν κατά τον χρόνο που η προσφεύγουσα είχε πράγματι τη φύλαξή του. Αντιθέτως, οι φθορές που υπέστη το παραδοθέν εμπόρευμα ή η κλοπή μέρους αυτού μετά τη μετάθεση του κινδύνου δεν μπορούν να της καταλογιστούν.
- 43 Συναφώς, υπενθυμίζει, πρώτον, ότι η ευθύνη του αναδόχου ορίζεται στο άρθρο 15, παράγραφος 6, του κανονισμού. Η ανάλυση της Επιτροπής όμως στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της διατάξεως αυτής. Συγκεκριμένα, ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος μέχρι τη στιγμή της παραδόσεως, η ημερομηνία της οποίας βεβαιώνεται με το πιστοποιητικό καταλληλότητας και με το πιστοποιητικό παραδόσεως. Συνεπώς, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για τις κλοπές που διαπράχθηκαν μετά την παράδοση του εμπορεύματος, στις 7 Σεπτεμβρίου 1998, στο Νιαμέι.
- 44 Δεύτερον, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι το πρωτόκολλο συμφωνίας πιστοποιεί τη μετάθεση του κινδύνου στον βαθμό που σ' αυτό αναφέρεται μεταξύ άλλων:

«Το Γραφείο του Νίγηρα αναλαμβάνει το εμπόρευμα που παρέλαβε σε καλή κατάσταση».

- 45 Τρίτον, αμφισβητεί την άποψη της Επιτροπής ότι οι κλοπές που διαπράχθηκαν στο Νιαμέι (στο εξής: επίδικες κλοπές) αποτελούν συνέπεια των πράξεων διαλογής που

κατέστησαν αναγκαίες λόγω της προσβολής του εμπορεύματος από έντομα. Σύμφωνα με την προσφεύγουσα, δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ των πράξεων αυτών και των επίδικων κλοπών, διότι οι τελευταίες οφείλονται στην έλλειψη επιτηρήσεως από το Γραφείο του Νίγηρα και μόνον. Τέλος, η προσφεύγουσα τονίζει ότι, σε αντίθεση προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, η επιφύλαξη που αναφέρεται στο σημείο Α 6 του πρωτοκόλλου συμφωνίας αφορά μόνον τον αναλυτικό υπολογισμό των σάκων που είχαν υποστεί φθορές και όχι το σύνολο των παραδοθέντων σάκων.

46 Επομένως, η προσφεύγουσα καταλήγει ότι η Επιτροπή οφείλει ακόμη να της καταβάλει ποσό 109 921 ευρώ βάσει της συμβάσεως προμήθειας. Συγκεκριμένα, θεωρεί ότι η μείωση στην οποία προέβη η Επιτροπή κατά την πληρωμή του υπολοίπου, ήτοι το ποσό των 171 569,41 ευρώ, είναι υπερβολική, στον βαθμό που λαμβάνονται υπόψη οι επίδικες κλοπές.

47 Η προσφεύγουσα ζητεί επίσης από το Πρωτοδικείο να υποχρεώσει την Επιτροπή να της καταβάλει τόκους υπερημερίας από τις 15 Οκτωβρίου 1999, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, παράγραφος 7, του κανονισμού. Στην απάντησή της σε γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα προσδιόρισε το αίτημα της σχετικά με τους τόκους υπερημερίας, ζητώντας να υπολογιστούν από τις 6 Μαΐου 1999, δεδομένου ότι υπέβαλε την ολοκληρωμένη αίτηση πληρωμής στις 3 Μαρτίου 1999, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5, του κανονισμού και ότι, βάσει της παραγράφου 7 της ίδιας διατάξεως, η Επιτροπή διαθέτει 60 ημέρες μετά την παραλαβή της αιτήσεως για να πραγματοποιήσει την εν λόγω πληρωμή.

48 Η Επιτροπή επισημαίνει, πρώτον, ότι η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας στηρίζεται σε μερική ερμηνεία του άρθρου 15, παράγραφος 6, του κανονισμού, καθόσον η εν λόγω επιχειρηματολογία αφορά μία μόνον από τις προϋποθέσεις που θέτει η διάταξη αυτή. Συγκεκριμένα, από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι ο ανάδοχος εξακολουθεί να φέρει όλους τους κινδύνους έως ότου, αφενός, παραδοθεί το εμπόρευμα και, αφετέρου, χορηγήσει ο επόπτης το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, ήτοι, εν προκειμένω, έως τις 25 Φεβρουαρίου 1999.

- 49 Η Επιτροπή υποστηρίζει, *δεύτερον*, ότι οι εν λόγω μειώσεις δεν μπορούν να αμφισβητηθούν, καθόσον πραγματοποιήθηκαν βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που αναφέρει το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας. Τονίζει δε ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, παράγραφος 2, του κανονισμού, σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στο πιστοποιητικό ανάληψης και το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, υπερισχύει το τελευταίο αυτό έγγραφο.
- 50 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, *τρίτον*, ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί να στηριχθεί στα στοιχεία που περιέχει το πρωτόκολλο συμφωνίας, καθόσον η πράξη αυτή, η οποία δεν προβλέπεται από τον κανονισμό, δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση το περιεχόμενο κανονιστικών διατάξεων.
- 51 Τέλος, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, όσον αφορά τις ποινές για τις μη παραδοθείσες ποσότητες, εφάρμοσε τις διατάξεις του άρθρου 22, παράγραφος 4, στοιχείο α', του κανονισμού. Περαιτέρω, αμφισβητεί ότι οφείλει να καταβάλει τόκους υπερημερίας.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, που αφορά την αμφισβήτηση του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας

- 52 Απαντώντας στο επιχείρημα της Επιτροπής ότι η προσφεύγουσα δεν χρησιμοποίησε τη διαδικασία του άρθρου 16, παράγραφος 4, του κανονισμού, που της παρέχει τη δυνατότητα να αμφισβητήσει τα αποτελέσματα του πιστοποιητικού παράδοσης και/ή του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας, η προσφεύγουσα επισημαίνει, κατ' αρχάς, ότι δεν διαφωνούσε με τα στοιχεία της τηλεομοιοτυπίας της 25ης Φεβρουαρίου 1999 που απέστειλε ο επόπτης, δεδομένου ότι η τηλεομοιοτυπία αυτή αναφερόταν στο πρωτόκολλο συμφωνίας και ο επόπτης θεωρούσε ότι οι ποσότητες σε καλή κατάσταση που πιστοποιήθηκαν και έγιναν δεκτές με το πρωτόκολλο αυτό δεν έπρεπε να αμφισβητηθούν. Υπό τις συνθήκες αυτές, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι

δεν είχε κανένα λόγο να εκφράσει επιφυλάξεις για το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας.

- 53 Ακολούθως διαπιστώνει ότι η Επιτροπή οχυρώνεται πίσω από την τυπική αξία του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας, ενώ αυτό δεν είναι άμοιρο λαθών. Θεωρεί, αφενός, ότι το έγγραφο αυτό δεν χορηγήθηκε εντός εύλογης προθεσμίας. Διαπιστώνει, αφετέρου, ότι το εν λόγω έγγραφο κάνει λόγο για κλοπές που διαπράχθηκαν στο Νιαμέι χωρίς να προσδιορίζει ποσοτικά το εμπόρευμα που εκλάπη και αναφέρει ότι ο επόπτης γνωστοποίησε στην Επιτροπή τον ακριβή υπολογισμό του κλαπέντος εμπορεύματος μόλις τον Δεκέμβριο του 1999. Τέλος, υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέσχε ο επόπτης στις 21 Δεκεμβρίου 1999, οι επίδικες κλοπές αφορούν 9 661 σάκους, ήτοι 483 050 kg αραβοσίτου.
- 54 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, κατ' αρχάς, ότι το πρωτόκολλο συμφωνίας, στο οποίο στηρίζεται η προσφεύγουσα, δεν έχει καμία νομική αξία έναντι αυτής, σε αντίθεση με τα πιστοποιητικά που ρητά προβλέπει ο κανονισμός. Ακολούθως τονίζει ότι, εφόσον η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε την κοινοποίηση επιφυλάξεων εντός των προθεσμιών του άρθρου 16, παράγραφος 4, του κανονισμού, δεν μπορεί πλέον να θέσει υπό αμφισβήτηση τα συμπεράσματα του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας.
- 55 Απαντώντας στην αίτηση της προσφεύγουσας ότι δεν έλαβε υπόψη τις διορθώσεις των στοιχείων σχετικά με τις ποσότητες εμπορευμάτων που εκλάπησαν στο Νιαμέι, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, καθόσον η ποσότητα των 483 050 kg αραβοσίτου που εκλάπη, την οποία διαπίστωσε ο επόπτης τον Δεκέμβριο του 1999, είναι ανώτερη από την προσωρινή εκτίμηση των 300 000 kg που αναφέρει το τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας, έπρεπε, ως εκ τούτου, να της επιστραφεί μέρος της προκαταβολής που κατέβαλε αχρεωστήτως στην προσφεύγουσα.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 56 Η πράξη της επίδικης προμήθειας εντάσσεται σε ένα σύνολο συμβατικών διατάξεων που δεσμεύουν την προσφεύγουσα και την Επιτροπή, μεταξύ των οποίων το άρθρο 15 του κανονισμού (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Sebag κατά Επιτροπής, σκέψη 14).
- 57 Το άρθρο 15, παράγραφος 6, του κανονισμού παρέχει τη δυνατότητα καθορισμού, στην περίπτωση προμήθειας στον τόπο προορισμού, όπως εν προκειμένω, της στιγμής της μεταθέσεως του κινδύνου από τον ανάδοχο στον δικαιούχο, όσον αφορά τα εμπορεύματα που αφορά η σύμβαση.
- 58 Η παράγραφος 5 της διατάξεως αυτής προβλέπει ότι η πράξη προμήθειας, αντικείμενο της συμβάσεως, πραγματοποιείται με τη διάθεση των προϊόντων στην αποθήκη στον τόπο προορισμού και η παράγραφος 6 ότι ο ανάδοχος αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους που διατρέχουν τα εμπορεύματα μέχρι την παράδοσή τους, ήτοι την προαναφερθείσα διάθεσή τους.
- 59 Περαιτέρω, το άρθρο 7 των λεπτομερών διατάξεων για την παράδοση εμπορευμάτων που συνήφθησαν μεταξύ της Επιτροπής και του Νίγηρα για την υλοποίηση της εν λόγω επισιτιστικής βοήθειας προβλέπει ότι «ο δικαιούχος αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους που μπορεί να διατρέξει το εμπόρευμα, ιδίως της απώλειας ή της φθοράς, από τη στιγμή που έχει πράγματι εκφορτωθεί και παραδοθεί στην αποθήκη στον τόπο προορισμού».

- 60 Αν επομένως ενταχθεί στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 15 του κανονισμού προβλέπει ότι η μετάθεση, από τον ανάδοχο στον δικαιούχο, του κινδύνου που διατρέχουν τα εμπορεύματα συναρτάται προς τη διάθεσή τους στην αποθήκη στον τόπο προορισμού.
- 61 Πέραν του ότι καθορίζει την πράξη που επιφέρει τη μετάθεση του κινδύνου, το άρθρο 15, παράγραφος 6, του κανονισμού αναφέρει επίσης ότι η ολοκλήρωση της πράξεως αυτής αποδεικνύεται με την έκδοση του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας από τον επόπτη κατά τον τελικό έλεγχο που πρέπει να πραγματοποιήσει στο στάδιο της παραδόσεως, σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού.
- 62 Σε αντίθεση προς την ουσιώδη προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται η μετάθεση του κινδύνου, ήτοι την παράδοση του εμπορεύματος, δεν μπορεί, εν προκειμένω, να θεωρηθεί ότι η παρέμβαση του επόπτη για να αποδείξει την ολοκλήρωση της πράξεως αυτής αποκλείει, κατ' ανάγκη, την προσφυγή σε αποδεικτικά μέσα που δεν αναφέρει ρητά το άρθρο 15, παράγραφος 6, του κανονισμού, το οποίο συνιστά στην πραγματικότητα ένα από τα στοιχεία της συμβάσεως που δεσμεύουν τους εμπλεκόμενους στην πράξη της παραδόσεως.
- 63 Επομένως, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η ερμηνεία της επίδικης διατάξεως από την Επιτροπή, κατά την οποία η έννομη συνέπεια της παραδόσεως, ήτοι η μετάθεση του κινδύνου από τον ανάδοχο στον δικαιούχο, συναρτάται οπωσδήποτε προς τον χρόνο της καταρτίσεως του τελικού πιστοποιητικού καταλληλότητας, μοναδικού μέσου αποδείξεως της παραδόσεως το οποίο προβλέπει ρητά ο κανονισμός.
- 64 Συγκεκριμένα, η ερμηνεία αυτή θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο, υπό περιστάσεις όπως αυτές της υπό κρίση υποθέσεως, την καλόπιστη εκτέλεση των εν λόγω συμβατικών υποχρεώσεων, διότι εξαρτά τον χρόνο της μεταθέσεως του κινδύνου από

την καλή θέληση του επόπτη που διόρισε η Επιτροπή, με αποτέλεσμα ο ανάδοχος να φέρει τον κίνδυνο που διατρέχει το εμπόρευμα, ενώ αυτός δεν έχει πια κανένα έλεγχο.

- 65 Υπό τις συνθήκες αυτές, μολοντί με το πρωτόκολλο συμφωνίας και μόνον, το οποίο συνήψε η Επιτροπή με τον δικαιούχο, δεν μπορεί να καθοριστεί το χρονικό σημείο της μεταθέσεως του κινδύνου από την προσφεύγουσα στον δικαιούχο, τα πραγματικά στοιχεία που η Επιτροπή διαπιστώνει και εγκρίνει επίσημα με το έγγραφο αυτό μπορούν εντούτοις να χρησιμοποιηθούν για να αποδειχθούν τα πραγματικά περιστατικά που έχουν σημασία για τις σχέσεις μεταξύ του αναδόχου και του θεσμικού οργάνου.
- 66 Η Επιτροπή και ο δικαιούχος διαπίστωσαν επίσημα, με το πρωτόκολλο αυτό, ότι 158 204 «σάκοι προϊόντος σε καλή κατάσταση», καθαρού βάρους 7 910 200 kg, καταγράφηκαν στο Νιαμέι, υπό την επιφύλαξη της καταρτίσεως απογραφής σχετικά με τη συμφωνία και μόνον του εμπορεύματος προς τις συμβατικές προδιαγραφές ποιότητας.
- 67 Περαιτέρω, από τις διαπιστώσεις που διατύπωσε ο επόπτης στο τελικό πιστοποιητικό καταλληλότητας προκύπτει ότι, εν πάση περιπτώσει, οι επίδικες κλοπές διαπράχθηκαν μετά την παράδοση των εμπορευμάτων στον δικαιούχο στις αποθήκες του δικαιούχου στο Νιαμέι, στις 7 Σεπτεμβρίου 1998. Εξάλλου, οι διάδικοι δεν διαφωνούν για την ημερομηνία διαθέσεως των εμπορευμάτων.
- 68 Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η προσφεύγουσα πραγματοποίησε την παράδοση των εμπορευμάτων, υπό την έννοια του άρθρου 15, παράγραφος 6, του κανονισμού, πριν από τις επίδικες κλοπές, ανεξαρτήτως του ζητήματος της συμβατότητας των παραδοθέντων εμπορευμάτων προς τις προδιαγραφές ποιότητας που είχαν συμφωνήσει οι διάδικοι.

- 69 Συνεπώς, σε αντίθεση προς τους ισχυρισμούς της Επιτροπής, βάσει των συμβατικών διατάξεων που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής, την ευθύνη για το εμπόρευμα όταν διαπράχθηκαν οι επίδικες κλοπές έφερε εν προκειμένω ο δικαιούχος. Συναφώς, δεν ασκεί επιρροή το ότι οι κλοπές αυτές διαπράχθηκαν ενδεχομένως κατά τις πράξεις διαλογής και λιχνίσματος του εμπορεύματος που κατέστησαν αναγκαίες λόγω της μερικής μη συμβατότητάς του, καθότι, κατά τις πράξεις αυτές, η προσφεύγουσα δεν είχε πλέον τον έλεγχο και την εποπτεία του.
- 70 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, με το πρωτόκολλο συμφωνίας, η Επιτροπή εξέφρασε τη συμφωνία της για τις ποσότητες των εμπορευμάτων που παρέδωσε η προσφεύγουσα στο Νιαμέι. Εξάλλου, ο επόπτης, με την τηλεομοιοτυπία που απηύθυνε στην Επιτροπή στις 25 Φεβρουαρίου 1999, της επισήμανε ότι οι αναφερόμενες στο πρωτόκολλο συμφωνίας ποσότητες δεν έπρεπε πλέον να αμφισβητηθούν.
- 71 Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η ερμηνεία του άρθρου 16, παράγραφος 4, του κανονισμού, σχετικά με τις κοινοποιήσεις επιφυλάξεων, δεν μπορεί να επηρεάσει τον καθορισμό του χρόνου μεταθέσεως του κινδύνου από τον ανάδοχο στον δικαιούχο, όπως έγινε δεκτό ανωτέρω. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή αφορά αποκλειστικά το ζήτημα της μη συμβατότητας του εμπορεύματος προς τους ισχύοντες συμβατικούς όρους.
- 72 Επομένως, κατά παράβαση των συμβατικών της υποχρεώσεων και σε αντίθεση προς τις πραγματικές διαπιστώσεις στις οποίες η ίδια είχε προβεί, η Επιτροπή έκρινε, με το από 13 Δεκεμβρίου 1999 έγγραφό της, ότι η προσφεύγουσα έφερε την ευθύνη για το σύνολο των απωλειών, περιλαμβανομένων των σχετικών με τις επίδικες κλοπές, οι οποίες ανέρχονταν σε 767 600 kg αραβοσίτου. Όπως ορθώς ισχυρίστηκε η προσφεύγουσα στο από 26 Οκτωβρίου 1999 έγγραφό της, από τα προαναφερθέντα 767 600 kg πρέπει να αφαιρεθεί συνολική ποσότητα 483 050 kg, η οποία αντιστοιχεί στη μη αμφισβητηθείσα ποσότητα του εμπορεύματος που εκλάπη αφότου πραγματοποιήθηκε η προμήθεια.

- 73 Συνεπώς, η Επιτροπή έπρεπε να περιοριστεί στη διαπίστωση ότι, μετά τη διαλογή και το λίκνισμα του εμπορεύματος, η προσφεύγουσα είχε προμηθεύσει μόνον 14 715 450 kg αραβοσίτου, η εμπορική αξία των οποίων ανερχόταν σε 3 044 185,1415 ECU (14 715 450 kg × 206,87 ECU/τόνο). Με άλλα λόγια, στην υπό κρίση υπόθεση, η προσφεύγουσα παρέλειψε να προμηθεύσει, λαμβανομένων υπόψη των ισχυόντων συμβατικών όρων, 284 550 kg αραβοσίτου, η εμπορική αξία των οποίων ανερχόταν σε 58 864,85 ECU (284 550 kg × 206,87 ECU/τόνο). Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 4, του κανονισμού, η προσφεύγουσα είχε λάβει ως προκαταβολή το 90 % του ποσού της προσφοράς, δηλαδή, εν προκειμένω, ποσό 2 792 745 ECU, η Επιτροπή όφειλε κατ' αρχήν να της καταβάλει υπόλοιπο υπολογιζόμενο σύμφωνα με τις ισχύουσες συμβατικές διατάξεις, ύψους 251 440,15 ECU (3 103 050 - 2 792 745 - 58 864,85).
- 74 Από το υπόλοιπο αυτό πρέπει όμως να αφαιρεθούν τα ποσά των διαφόρων ποινών. Συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα, όπως προκύπτει μεταξύ άλλων από το έγγραφο της της 26ης Οκτωβρίου 1999, δεν βάλλει κατά του γεγονότος ότι η Επιτροπή της επέβαλε ποινή ποσού 2 783,44 ECU βάσει του άρθρου 22, παράγραφος 4, του κανονισμού, στον βαθμό που το εμπόρευμα που προμήθευσε ήταν εν μέρει μη συμβατό προς τους όρους της συμβάσεως. Η προσφεύγουσα δεν βάλλει ούτε κατά του ότι η Επιτροπή αφείρεσε από το πληρωτέο υπόλοιπο ποσό 25 302,98 ECU λόγω κακής ποιότητας του εμπορεύματος και ως ποινή για την καθυστέρηση. Συνεπώς, από το υπόλοιπο των 251 440,15 ECU πρέπει να αφαιρεθεί το ποσό των 28 086,42 ECU (βλ. ανωτέρω σκέψη 28).
- 75 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), η αναφορά στο ECU πρέπει να αντικατασταθεί με την αναφορά στο ευρώ, με βάση τη σχέση ένα ευρώ προς ένα ECU.
- 76 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το οφειλόμενο στην προσφεύγουσα υπόλοιπο ανέρχεται σε 223 353,73 ευρώ αντί για 113 432,52 ευρώ που πλήρωσε η Επιτροπή. Επομένως, ορθώς η προσφεύγουσα προέβαλε ως κύριο αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει ποσό 109 921 ευρώ.

- 77 Όσον αφορά τους τόκους υπερημερίας, η Επιτροπή, αφενός, δεν αντέκρουσε τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι έλαβε πράγματι την αίτηση πληρωμής της 3ης Μαρτίου 1999, την οποία η προσφεύγουσα υπέβαλε σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 5, του κανονισμού, και, αφετέρου, δεν αμφισβήτησε ότι όφειλε, κατ' αρχήν, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού, να προβεί στην πληρωμή εντός 60 ημερών από την παραλαβή της αιτήσεως αυτής. Επομένως, η Επιτροπή πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στην προσφεύγουσα τόκους υπερημερίας για το προαναφερθέν ποσό των 109 921 ευρώ, από τις 6 Μαΐου 1999, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού.
- 78 Συνεπώς, η Επιτροπή πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στην προσφεύγουσα ποσό 109 921 ευρώ, πλέον τόκων υπερημερίας υπολογιζομένων, σύμφωνα με άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού, από τις 6 Μαΐου 1999 και μέχρι εξοφλήσεως της οφειλής (βλ. συναφώς απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Νοεμβρίου 2000, C-356/99, Επιτροπή κατά Hitesys, Συλλογή 2000, σ. I-9517, σκέψη 29).

Επί των δικαστικών εξόδων

- 79 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά της έξοδα καθώς και στα δικαστικά έξοδα της προσφεύγουσας, σύμφωνα με το αίτημα της τελευταίας.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Η Επιτροπή θα καταβάλει στην προσφεύγουσα ποσό 109 921 ευρώ, πλέον τόκων υπερημερίας υπολογιζομένων, σύμφωνα με το άρθρο 18, παράγραφος 7, του κανονισμού (ΕΚ) 2519/97 της Επιτροπής, της 16ης Δεκεμβρίου 1997, για τις γενικές διατάξεις κινητοποίησης προϊόντων που χορηγούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 1292/96 του Συμβουλίου για την κοινοτική επισιτιστική βοήθεια, από τις 6 Μαΐου 1999 και μέχρι εξοφλήσεως της οφειλής.

- 2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Meij

Potocki

Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Σεπτεμβρίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

A. W. H. Meij